

3

2017

ISSN-0207-4710

GÖYƏRÇİN

GÜNƏŞİN QONAQLARI

Slovakiya xalq nağılı

Nağıl vaxtı

Bir dəfə böyük bir bulud göyün üzünü tutdu. Günəş üç gün gözə görünmədi. Cücələr Günəş şüası üçün bərk darıxdılar:

- Bu günəş hara getdi görəsən? Mütləq onu tapıb öz yerinə qaytarmaq lazımdır.
- Siz onu necə tapacaqsınız? – Kürt toyuq qaqqıladı. – Məgər onun yerini bilirsiniz?
- Bilməyinə bilmirik. Ancaq qarşımıza gələnlərdən Günəşin yerini soruşarıq, - cücələr dilləndilər.

Kürt toyuq balalarını yola saldı. Onlara içində buğda olan balaca bir kisə də verdi ki, yolda acanda dənəsinlər.

Cücələr yola düşdülər. Az getdilər, üz getdilər, dərə-təpə düz getdilər, gəlib bir bostana çıxdılar. Gördülər ki, kələmin üstündə çanaqlı, iri buynuzlu bir İlbiz əyləşib. Cücələr dayanıb soruşdular:

- İlbiz, ay İlbiz, bilmirsən Günəş harda yaşayır?
- Bilmirəm. Bax çəpərin üstündə Sağsağan əyləşib. Bəlkə o bilir.

Cücələr Sağsağanın yanına gedəndə o, havaya uçdu. Havada dövrə vurub soruşdu:

- Cücələr, ay cücələr, siz hara belə gedirsiniz?

Cücələr dedilər:

- Üç gündür ki, Günəş yoxa çıxıb. Biz onu axtarmağa gedirik.

Sağsağan uça-uça dedi:

- Mən də sizinlə gedirəm! Mən də sizinlə gedirəm! Mən

də sizinlə gedirəm!

- Sən Günəşin harada yaşadığını bilirsən?
- Bilməyinə mən bilmirəm. Ancaq ola bilsin ki, Dovşan bilir. O, yaxınlıqda yaşayır,
- Sağsağan uça-uça söylədi.

Dovşan gördü ki, onun evinə sarı gəlirlər. Tez papağını düzəltdi, bıqlarını sığaladı və yuvasının qapısını qonaqların üzünə açdı. Cücələr civildəşdilər, Sağsağan qarıladı:

- Dovşan, Dovşan, ay Dovşan! Bilmirsən, Günəş harada yaşayır? Neçə gündü ki, biz onu axtarıq.

- Yox, mən bilmirəm. Ola bilsin ki, qamışlıqda, çayın sahilində yaşayan qonşum Ördək Günəşin harda yaşadığını bilir.

Dovşan cücələri və Sağsağanı çayın sahili ilə apardı. Gördülər ki, bir suyun içində bir daxma var. Dovşan var gücü ilə qışqırdı:

- Ay qonşu, ay qonşu, evdəsən, ya yox?
- Evdəyəm, evdəyəm. – Daxmanın içindən səs gəldi. – Neçə gündü ki, islanmış tüklərimi quruda bilmirəm. Üç gündü ki, Günəş yoxa çıxıb...

- Hə, ay qonşu, elə biz də Günəşi axtarıq. Bilmirsən, o harda yaşayır?

- Doğrusu, mən bilmirəm. Ancaq çayın o biri sahilindəki palıd ağacının koğuşunda bir kirpi yaşayır. Çox güman ki, o, Günəşin harda yaşadığını bilir.

Onlar birlikdə balaca bir qayığa minib çayın o biri sahilinə üzdülər. Kirpinin yuvasını tapdılar. Gördülər ki, o mürgüləyir. Cücələr, Sağsağan, Dovşan və Ördək birlikdə qışqırdılar:

- Kirpi, ay Kirpi! Sən Günəşin harada yaşadığını bilmirsən? Üç gündür ki, o yoxa çıxıb.

Gözlərini açan Kirpi bir az fikirləşib sonra cavab verdi:

- Necə yeni bilmirəm? Bilirəm, çox yaxşı bilirəm Günəşin harada yaşadığını. Mənim yuvamın koğuşundan baxanda uca, upuca bir dağ görünür. Dağın üstündə böyük bir bulud var. Buludun üstündə gümüşü ay şəfəq saçır. Ora çıxıb bilsəniz, əliniz Günəşə çatar.

Kirpi əlinə bir odun parçası götürüb, qabağa düşdü, bələdçilik eləməyə başladı. Az getdilər, üz getdilər, dərə-

təpə düz getdilər, nəhayət, onlar dağın başına qalxa bildilər. Gördülər ki, dağın başı qalın buludla örtülüdür. Onlar – cücələr, Sağsağan, Dovşan, Ördək və Kirpi buludun üstünə dırmaşdılar. Bulud göyə uçub onları düz Ayın yanına apardı. Ay qonaqlarını görüb çox sevindi. Gülümseyib, təbəssümü ilə onların yolunu işıqlandırdı.

Cücələr, Sağsağan, Dovşan, Ördək və Kirpi Aya yalvardılar;

- Ay! Gümüşü Ay! Nə olar, Günəşin harada yaşadığını bizə göstər! Üç gündür ki, o, səmada görünmür. Hamımız Günəş üçün darıxmışıq...

Ay qonaqlarını birbaşa Günəşin evinin qarşısına apardı. Evin içi qaranlıq idi. Işıq yanmırdı. Günəş bərk yuxuya getmişdi, oyanmağa, gözlərini açmağa qətiyyən həvəsi yox idi...

Bunu gören Sağsağan qarıldadı, cücələr civildəşdi, Dovşan qulaqlarını şəkələdi, Ördək qaqqıldadı, Kirpi isə əlindəki ağacla Günəşin

qapısını döyməyə başladı:

- Oyan, Günəş! Oyan, Günəş!

İçəridən Günəşin yuxulu səsi eşidildi:

- Kimdir mənim qapımı döyən? Kimdir məni yatmağa qoymayan?

- Bu bizik. Cücələr, Sağsağan, Dovşan, Ördək, Kirpi... Səni yuxudan oyatmağa gəlmişik. Səhər yaxınlaşır. Gözlərini aç! Aç gözlərini!

Günəş yuxulu-yuxulu dilləndi:

- Axı mən necə gözlərimi açım? Üç gündür ki, buludlar qarşımı kəsib. Bərk yorulmuşam... Daha şəfəq saça bilmirəm. Mən də dincəlmək istəyirəm...

Bu sözləri eşidən Dovşan vedrə tapıb su gətirdi. Ördək su ilə Günəşin üzünü yudu. Sağsağan dəsmal ilə onun üzünü quruladı. Kirpi oxları ilə Günəşi qıdıqladı. Cücələr sivildəyə-sivildəyə Günəşin üzünü dimdiklədilər....

Yuxudan oyanan Günəş gözlərini açdı. Hər tərəf nura boyandı. Üşüyənlər isindilər. Toyuqlar Günəşin şüaları altında qızınmağa çıxdılar. Cücələr sevincle civildəşdilər. Həyətdə o başa-bu başa qaçıb dən axtarmağa başladılar.

Kim inanmırsa, özü baxsın. Cücələrin həyətdə ora-bura qaçmasını öz gözləri ilə görsün...

*Tərcümə edib işləyəni
R.Y.Əliyev*